

บทที่ ๕

สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยเกี่ยวกับเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้
หลักธรรมาภิบาล อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้
หลักธรรมาภิบาล อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นสำคัญดังนี้

๕.๑.๑ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามเป็น
อายุต่ำกว่า ๔๐ ปี จำนวน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐๐ อายุ ๔๐- ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๐๐ และ
๖๐ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๐๐ จำนวนพรรษาตั้งแต่ ๕-๑๐ พรรษา คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓๐
๑๑-๑๕ พรรษา คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๘๐ ๑๖-๒๐ พรรษา คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๔๐ และ ๒๑ พรรษา
ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๓๘.๔๐ วุฒิกศศึกษาทางธรรมนักรธรรมชั้นตรี คิดเป็นร้อยละ ๓๓.๓๓
ชั้น โท คิดเป็นร้อยละ ๔๔.๔๔ นักรธรรมชั้นเอก คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๒๒

๕.๑.๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้
หลักธรรมาภิบาล อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้าน มีระดับการใช้
หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ ปานกลางตามลำดับ ปรากฏดังนี้

๕.๑.๒.๑ ด้านการปกครอง - หลักนิติธรรม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาลด้านการปกครอง
- หลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ข้อ รองลงมา
คือ ข้อ และ ข้อ ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ ข้อ ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒ ด้านการปกครอง - หลักคุณธรรม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอจตุรพักตร
พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการปกครอง - หลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลัก
ธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้
หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ มีความเมตตากรุณาและยุติธรรมต่อทุกคน ($\bar{X} = ๓.๘๘$)

รองลงมา คือ การปฏิบัติหน้าที่ด้านการปกครองได้ยึดตามกรอบระเบียบของวัด ($\bar{X} = ๓.๓๐$) และใช้ระบบคุณธรรมในการบริหาร ($\bar{X} = ๓.๖๕$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีการสร้างความรักสามัคคี ($\bar{X} = ๓.๐๐$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๓ ด้านการปกครอง - หลักความโปร่งใส

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธนิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการปกครอง - หลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก อยู่ ๒ ข้อ คือ ดำเนินงานที่เปิดเผยมีระบบกติกาที่ตรงไปตรงมา ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = ๓.๖๖$) รองลงมา คือ ประชาชนรู้ขั้นตอนที่จะต้องงานและสามารถตรวจสอบการทำงานได้ ($\bar{X} = ๓.๕๒$) และภายในวัดมีความโปร่งใสในการตัดสินใจในการบริหารงาน เงิน คน มีการสื่อสารที่ดี ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง คือ มีความโปร่งใสในการบริหารงานของกิจการคือ ไม่ซ่อนเร้นหรือปิดบังต้องเต็มใจและอำนวยความสะดวกให้ ($\bar{X} = ๓.๒๔$) ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกำกับดูแลและ ($\bar{X} = ๓.๒๔$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานกำกับดูแลและประชาชนสามารถตรวจสอบและติดตามผลได้ ($\bar{X} = ๓.๒๐$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๔ ด้านการปกครอง - หลักการมีส่วนร่วม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธนิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการปกครอง - หลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = ๓.๒๓$) รองลงมา คือ กระบวนการตัดสินใจใช้เสียงส่วนใหญ่/ฉันทามติ (เห็นพ้องต้องกัน) ($\bar{X} = ๓.๒๒$) และ เป็นคนที่มีจิตใจกว้างขวาง และมีจิตใจหนักแน่นต่อสภาพการณ์และคำพูดที่ขัดแย้งไม่เป็นมิตร ($\bar{X} = ๓.๐๔$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ หมั่นอบรมผู้ได้บังคับบัญชา ให้มีความสามารถในการทำงาน ($\bar{X} = ๒.๕๖$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๕ ด้านการปกครอง - หลักความรับผิดชอบ

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธนิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการปกครอง - หลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ปฏิบัติต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างเท่าเทียม ($\bar{X} = ๓.๖๕$)

รองลงมา คือ มีคุณธรรมและส่งเสริมการกำกับดูแลที่ดีให้กับวัด ($\bar{X} = ๓.๖๖$) และ มีความพยายามนำรูปแบบการบริหารจัดการที่ยึดแนวทางธรรมาภิบาลมาใช้ในวัด ($\bar{X} = ๓.๕๒$) มีความสำนึกในหน้าที่โดยมีความรู้ความสามารถที่เหมาะสมในงานที่ทำคือ ข้อ ($\bar{X} = ๓.๒๔$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๖ ด้านการปกครอง - หลักความคุ้มค่า

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการปกครอง - หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ เป็นผู้ที่มีคุณธรรมในการบริหาร และการปกครองได้ดี ($\bar{X} = ๓.๒๓$) โดยมีค่าเท่ากับเป็นอันดับที่ ๒ อยู่ ๒ ข้อคือ เป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาดูแลและนำสั่งสอนพระภิกษุ สามเณร และฆราวาสผู้อยู่ในวัดให้มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยให้อยู่ในศีลธรรมอันดี ($\bar{X} = ๓.๒๒$) และ เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และพัฒนา ($\bar{X} = ๓.๒๒$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ เป็นศูนย์กลางชุมชนในการให้การศึกษอบรมศีลธรรมจริยธรรม และภavanaธรรม คือ วิปัสสนากรรมฐานแก่ชุมชน และประชาชนทั้งใกล้และไกล ($\bar{X} = ๒.๕๖$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๗ ด้านศาสนศึกษา - หลักนิติธรรม

แสดงว่าบทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านศาสนศึกษา - หลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ การใช้อำนาจการศึกษาในแต่ละฝ่ายสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = ๓.๑๕$) รองลงมา คือ มีการแบ่งแยกการใช้อำนาจการศึกษาอย่างชัดเจนเท่า คือ ($\bar{X} = ๓.๑๕$) การพิจารณาสั่งการการศึกษามีการอ้างอิงระเบียบและความเป็นธรรม ($\bar{X} = ๓.๐๖$) และมีการกำหนดผู้รับผิดชอบและภารกิจหน้าที่การศึกษาอย่างชัดเจน ($\bar{X} = ๓.๐๐$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีระบบการคุ้มครองสิทธิของบุคลากรภายในวัดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่การศึกษาของหน่วยงาน ($\bar{X} = ๒.๕๓$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๘ ด้านศาสนศึกษา - หลักคุณธรรม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านศาสนศึกษา - หลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ ปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ใช้ระบบคุณธรรมในการบริหาร ($\bar{X} = ๓.๔๒$) รองลงมา คือ มีความเมตตากรุณาและยุติธรรมต่อทุกคน ($\bar{X} = ๓.๑๓$) และ มีการสร้างความรัก

สามัคคี ($\bar{X} = ๓.๐๘$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ การปฏิบัติหน้าที่ด้านการศึกษาค้นคว้าตามกรอบระเบียบของวัด ($\bar{X} = ๒.๓๐$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๕ ด้านศาสนศึกษา – หลักความโปร่งใส

ว่า บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านศาสนศึกษา – หลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๙๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ มีระบบการตรวจสอบภายในด้านการศึกษาที่เข้มแข็ง ($\bar{X} = ๓.๙๘$) รองลงมา คือ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ในการบริหารด้านการศึกษา ($\bar{X} = ๓.๙๐$) และมีระบบการตรวจสอบการทำงานด้านการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = ๓.๘๐$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีความโปร่งใสในการดำเนินงานและการเปิดเผยข้อมูล ($\bar{X} = ๓.๖๔$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๑๐ ด้านศาสนศึกษา – หลักการมีส่วนร่วม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านศาสนศึกษา – หลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๐$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ เภลียว ฉลาด มีความสามารถและทักษะในการติดต่อสื่อสาร การจูงใจ ($\bar{X} = ๓.๙๘$) รองลงมา คือ พัฒนาศักยภาพของทรัพยากรบุคคลในวัดอย่างต่อเนื่องและให้ความสำคัญแก่พระลูกวัด ($\bar{X} = ๓.๖๔$) และ มีความโปร่งใสในการบริหารงานไม่ซ่อนเร้นหรือปิดบังในการบริหารงานรวมทั้งต้องเต็มใจและอำนวยความสะดวกให้มีกลไกในการตรวจสอบการปฏิบัติงานของทุกส่วนได้ทุกขั้นตอน ($\bar{X} = ๓.๕๖$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีวิสัยทัศน์ที่จะสร้างมูลค่าเพิ่มในระยะยาวให้แก่วัด ($\bar{X} = ๒.๘๖$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๑๑ ด้านศาสนศึกษา – หลักความรับผิดชอบ

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านศาสนศึกษา – หลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = ๓.๕๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ เป็นผู้นำในการสร้างสำนักปฏิบัติธรรม สร้างสถานฝึกอบรมวิชาชีพ ($\bar{X} = ๓.๙๘$) รองลงมา คือ พระสงฆ์เป็นผู้นำชาวบ้านในหลายๆท้องถิ่น เช่น การจัดตั้งสหกรณ์ร้านค้า การจัดตั้งสหกรณ์เพื่อขายผลผลิต การจัดตั้งธนาคารข้าว ธนาคารโค-กระบือ เป็นต้น ($\bar{X} = ๓.๖๐$) และมีบทบาทในการพัฒนาสถานศึกษาในรูปแบบต่างๆเช่น

สำนักสงฆ์ โรงเรียนวัด ที่เปิดสอนทั้งทางโลกและทางธรรมแก่ผู้ที่บวชเรียน ($\bar{X} = ๓.๕๖$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ จัดบรรพชาและอุปสมบทแก่นักเรียนและนิสิตนักศึกษาในฤดูร้อน ($\bar{X} = ๓.๒๒$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๑๒ ด้านศาสนศึกษา – หลักความกุ่มค่า

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัตร พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านศาสนศึกษา – หลักความกุ่มค่า โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนที่มาวัดหรือที่อยู่ใกล้วัดด้วย ($\bar{X} = ๓.๕๕$) รองลงมาอยู่ ๒ ระดับคือ ฝึกฝน พัฒนา และการครองชีวิตอย่างไม่ประมาท มาใช้ในการเผยแผ่โดยให้เครื่องรางของขลังสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ($\bar{X} = ๓.๕๕$) และมีอุดมการณ์ก้าวไกลและทรงคุณค่า ($\bar{X} = ๓.๕๕$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ ขี้เลือกนำเทคโนโลยีใหม่มาใช้ และพัฒนาความสามารถบุคลากร ($\bar{X} = ๓.๓๕$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๑๓ ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักนิติธรรม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัตร พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ การใช้อำนาจด้านสาธารณะสงเคราะห์ในแต่ละฝ่ายสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = ๓.๔๓$) รองลงมา คือ มีการแบ่งแยกการใช้อำนาจด้านสาธารณะสงเคราะห์อย่างชัดเจน ($\bar{X} = ๓.๓๕$) และการพิจารณาตั้งด้านสาธารณะสงเคราะห์มีการอ้างถึงระเบียบและความเป็นธรรม ($\bar{X} = ๒.๕๕$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุดมี ๒ ข้อ คือ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและภารกิจหน้าที่ด้านสาธารณะสงเคราะห์อย่างชัดเจน ($\bar{X} = ๒.๘๕$) และมีระบบการคุ้มครองสิทธิของบุคลากรภายในวัดในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ด้านสาธารณะสงเคราะห์ของหน่วยงานตาม ($\bar{X} = ๒.๘๕$) ลำดับ

๕.๑.๒.๑๔ ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักคุณธรรม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัตร พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ เป็นธุระในการจัดการศึกษาอบรมแก่บรรพชิตและคฤหัสถ์ ($\bar{X} = ๓.๕๓$) รองลงมา คือ ช่วยประสานงานคณะกรรมการให้เกิดความสามัคคี

ร่วมกันอันดี ($\bar{X}=๓.๒๒$) และ ให้ความสำคัญตามสมควรแก่พุทธศาสนิกชน ในการบำเพ็ญกุศล ($\bar{X}= ๓.๒๑$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ ทำให้วัดร่มรื่น ร่มเย็น สมเป็นอารามให้ความร่มเย็นทางการปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างของผู้ดำเนินชีวิตอันประเสริฐ ($\bar{X}= ๒.๙๕$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๑๕ ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักความโปร่งใส

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= ๓.๓๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ชุมชนหรือประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารด้านการปกครอง ($\bar{X}= ๓.๙๐$) รองลงมา คือ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวกับการบริหารด้านการปกครองให้ทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X}= ๓.๔๑$) และ กระบวนการตัดสินใจใช้เสียงส่วนใหญ่/ฉันทามติ(เห็นพ้องต้องกัน) ($\bar{X}= ๓.๒๘$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นด้วยความเต็มใจ($\bar{X}= ๓.๑๘$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๑๖ ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักการมีส่วนร่วม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมและรายข้อระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= ๓.๔๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ข้อ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวกับการบริหารด้านสาธารณะสงเคราะห์ให้ทราบอย่างทั่วถึง($\bar{X}= ๓.๕๔$) รองลงมา คือ มีการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก ($\bar{X}=๓.๓๘$) และชุมชนหรือประชาชนได้มีส่วนร่วมในการบริหารด้านสาธารณะสงเคราะห์ ($\bar{X}= ๓.๓๓$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ($\bar{X}= ๓.๒๕$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๑๗ ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักความรับผิดชอบ

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักความรับผิดชอบโดยภาพรวมและรายข้อระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}= ๓.๑๕$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือมีระบบติดตามประเมินผลด้านสาธารณะสงเคราะห์ที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X}=๓.๒๑$) รองลงมา คือ เป็นผู้ใฝ่การผูกไมตรีกับหัวหน้างานทุกคน ($\bar{X}=๓.๐๕$) และรู้จักให้รางวัลตอบแทนในการปฏิบัติงาน ($\bar{X}= ๓.๐๔$) ส่วนข้อที่มี

ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีกระบวนการและขั้นตอนการบริหารด้านสาธารณะ สงเคราะห์เพื่อเป็นการป้องกันความขัดแย้ง ($\bar{X} = ๒.๖๕$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๑๘ ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักความคุ้มค่า

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธ พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณะสงเคราะห์ – หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายชื่อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๐๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ การเปิดวัดหรือศาสนสถานให้เป็น ศูนย์กลางแห่งการศึกษา เรียนรู้ ในรูปแบบของการให้การศึกษาทุกระดับชั้นทั้งในระบบ และนอก ระบบ ($\bar{X} = ๓.๒๘$) รองลงมา คือ การเผยแผ่พุทธศาสนาสู่สังคม โดยรุดออกไปข้างนอก วัด ทั้งนี้ไม่ขึ้นอยู่กับกาลเวลา สถานที่ ในฐานะพระธรรมทูต ($\bar{X} = ๓.๒๖$) และสงเคราะห์คนชรา คนพิการ คนผู้ด้อยโอกาส หรือการสงเคราะห์โดยประการอื่นๆ ทั้งในยามปกติและตามโอกาสที่ มาถึง ($\bar{X} = ๓.๒๒$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีพฤติกรรมที่เหมาะสม เป็นการสร้างศรัทธาแก่ประชาชนผู้พบเห็นและมาติดต่อกับวัด ($\bar{X} = ๒.๖๕$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๑๙ ด้านสาธารณูปการ - หลักนิติธรรม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธ พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณูปการ - หลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายชื่อ ระดับการใช้ หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับ การใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ การใช้อำนาจด้านสาธารณูปการในแต่ละฝ่ายสามารถ ตรวจสอบได้ ($\bar{X} = ๓.๔๑$) รองลงมา คือ การพิจารณาสั่งด้านสาธารณูปการมีการอ้างถึงระเบียบ และความเป็นธรรม ($\bar{X} = ๓.๓๘$) และ มีการแบ่งแยกการใช้อำนาจด้านสาธารณูปการอย่างชัดเจน ($\bar{X} = ๓.๓๓$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและ การกำหนดหน้าที่ด้านสาธารณูปการอย่างชัดเจน ($\bar{X} = ๓.๐๘$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒๐ ด้านสาธารณูปการ - หลักคุณธรรม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธ พิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณูปการ - หลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายชื่อ ระดับการใช้ หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ แสดงว่า ข้อที่มี ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ มีการสร้างความรักสามัคคี ($\bar{X} = ๓.๒๖$) รองลงมา คือการปฏิบัติหน้าที่ด้านการสาธารณูปการได้ยึดตามกรอบระเบียบของวัด ($\bar{X} = ๓.๒๘$) และ มีความเมตตากรุณาและยุติธรรมต่อทุกคน ($\bar{X} = ๓.๒๖$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้ หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ ใช้ระบบคุณธรรมในการบริหาร ($\bar{X} = ๒.๖๕$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒๑ ด้านสาธารณูปการ - หลักความโปร่งใส

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธนิมิต จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณูปการ - หลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายชื่อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับ ๓.๑๔ ($\bar{X} = 3.14$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ทำความสะอาดสิ่งสาธารณูปโภคต่างๆ ที่มีอยู่แล้วในท้องถิ่น เนื่องในวันสำคัญทางศาสนาหรือวันแม่แห่งชาติ ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมา คือ ฝึกให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งสาธารณูปโภคในท้องถิ่นของตน ให้ใช้ประโยชน์ได้นานคุ้มค่า ($\bar{X} = 3.25$) และสามารถนำชาวบ้านรวบรวมเงินทุนเพื่อจัดสร้างขึ้น โดยอาศัยแรงศรัทธาของชาวบ้านที่ต่อพระสงฆ์ ไม่ต้องรอรับแต่ความช่วยเหลือจากทางราชการ ($\bar{X} = 3.22$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ การก่อสร้างและการบูรณปฏิสังขรณ์ศาสนสถานภายในวัด เช่น โบสถ์ ศาลา กุฏิการดำเนินงาน ด้วยความโปร่งใสตรวจสอบได้ ($\bar{X} = 2.75$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒๒ ด้านสาธารณูปการ - หลักการมีส่วนร่วม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธนิมิต จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณูปการ - หลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายชื่อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.32$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ให้คิดอนุเคราะห์ผู้อื่นด้วยความเมตตาปรารถนาดี ($\bar{X} = 3.54$) รองลงมา คือ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ที่เกี่ยวกับการบริหารด้านสาธารณูปการให้ทราบอย่างทั่วถึง ($\bar{X} = 3.38$) และกระบวนการตัดสินใจใช้เสียงส่วนใหญ่/ฉันทามติ(เห็นพ้องต้องกัน) ($\bar{X} = 3.33$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ เป็นคนตรงต่อเวลา ($\bar{X} = 3.08$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒๓ ด้านสาธารณูปการ - หลักความรับผิดชอบ

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธนิมิต จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณูปการ - หลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายชื่อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ มีกระบวนการและขั้นตอนการบริหารด้านสาธารณูปการเพื่อเป็นการป้องกันความขัดแย้ง ($\bar{X} = 3.56$) รองลงมา คือ มีนโยบายและแผนงานในการบริหารด้านสาธารณูปการที่ชัดเจน ($\bar{X} = 3.41$) และมีระบบติดตามประเมินผลด้านสาธารณูปการที่มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.22$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีการบริหารงานด้านสาธารณูปการอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 2.91$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒๔ ด้านสาธารณูปการ - หลักความคุ้มค่า

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิต พิกุล วัฒน จักรวรรดิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านสาธารณูปการ - หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายชื่อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ บริหารวัดให้มีอาคารสถานที่อาณาบริเวณเหมาะสมต่อการศึกษาและปฏิบัติธรรมทั้งในส่วนของพระภิกษุ สามเณร และประชาชน ($\bar{X} = ๓.๓๘$) รองลงมา คือ จัดวัดและเครื่องใช้ของวัดอย่างมีระบบให้เหมาะต่อการให้บริการประชาชนเพื่อกิจการของพระพุทธศาสนา ($\bar{X} = ๓.๓๓$) และการบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรที่มีจำนวนจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยการรณรงค์ให้มีการประหยัดใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์ ($\bar{X} = ๓.๒๘$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ ให้คิดอนุเคราะห์ผู้อื่นด้วยความเมตตา ปราณาคี ($\bar{X} = ๓.๐๘$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒๕ ด้านการเผยแผ่ - หลักนิติธรรม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิต พิกุล วัฒน จักรวรรดิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการเผยแผ่ - หลักนิติธรรม โดยภาพรวมและรายชื่อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๑$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ มีระบบการคุ้มครองสิทธิของบุคลากรภายในวัดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ด้านเผยแผ่ของหน่วยงาน ($\bar{X} = ๓.๓๐$) รองลงมา คือ มีการกำหนดผู้รับผิดชอบและภารกิจหน้าที่ด้านเผยแผ่อย่างชัดเจน ($\bar{X} = ๓.๕๔$) และการพิจารณาสิ่งด้านเผยแผ่ มีการอ้างถึงระเบียบและความเป็นธรรม ($\bar{X} = ๓.๒๕$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ การใช้อำนาจด้านเผยแผ่ในแต่ละฝ่ายสามารถตรวจสอบได้ ($\bar{X} = ๓.๒๖$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒๖ ด้านการเผยแผ่ - หลักคุณธรรม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิต พิกุล วัฒน จักรวรรดิ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการเผยแผ่ - หลักคุณธรรม โดยภาพรวมและรายชื่อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมาก ($= ๓.๖๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ มีความตื่นตัว ค้นหาหาความรู้ใหม่ๆ เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($= ๓.๓๐$) รองลงมา คือ การปฏิบัติหน้าที่ด้านการเผยแผ่ได้ยึดตามกรอบระเบียบของวัด ($= ๓.๔๑$) และสามารถนำชาวบ้านรวบรวมเงินทุนเพื่อจัดสร้างขึ้น โดยอาศัยแรงศรัทธาของชาวบ้านที่ต่อพระสงฆ์ ไม่ต้องรอรับแต่ความช่วยเหลือจากทางราชการ ($= ๓.๒๘$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีความเมตตากรุณาและยุติธรรมต่อทุกคน ($= ๓.๑๘$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒๓ ด้านการเผยแพร่ - หลักความโปร่งใส

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธนิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการเผยแพร่ - หลักความโปร่งใส โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๘$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมรับรู้ในการบริหารด้านการเผยแพร่ ($\bar{X} = ๓.๕๓$) รองลงมา คือ ห้ามปรามการทำความชั่วทั้งมวล ($\bar{X} = ๓.๔๑$) และ มีความโปร่งใสด้านการเปิดเผยข้อมูลด้านการเผยแพร่ ($\bar{X} = ๓.๓๓$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ สาธารณะชนมีโอกาสรับรู้นโยบายด้านต่างๆ ของวัดและมีความมั่นใจว่าวัดมีความตั้งใจจริงในการดำเนินตามนโยบาย ($\bar{X} = ๒.๕๑$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒๔ ด้านการเผยแพร่ - หลักการมีส่วนร่วม

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธนิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการเผยแพร่ - หลักการมีส่วนร่วม โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๒$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ให้ได้ฟังและได้รู้ธรรมที่ยังไม่เคยรู้ไม่เคยฟัง ($\bar{X} = ๓.๕๔$) รองลงมา คือ มีการรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ($\bar{X} = ๓.๓๘$) และ มีการรับฟังความคิดเห็นจากภายนอก ($\bar{X} = ๓.๓๓$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ ส่งเสริมให้กระทำความดีทั้งมวล ($\bar{X} = ๓.๒๕$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๒๕ ด้านการเผยแพร่ - หลักความรับผิดชอบ

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอดุสิตพุทธนิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการเผยแพร่ - หลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมและรายข้อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๓๖$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ มีกระบวนการและขั้นตอนการบริหารด้านสาธารณูปการเพื่อเป็นการป้องกัน ($\bar{X} = ๓.๖๐$) รองลงมา คือ มีนโยบายและแผนงานในการบริหารด้านการเผยแพร่ที่ชัดเจน ($\bar{X} = ๓.๔๑$) และ มีการบริหารงานด้านการเผยแพร่อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = ๓.๒๘$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ มีการกำหนดมาตรฐานการบริหารด้านการเผยแพร่ไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X} = ๓.๑๘$) ตามลำดับ

๕.๑.๒.๓๐ ด้านการเผยแผ่ - หลักความคุ้มค่า

บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการเผยแผ่ - หลักความคุ้มค่า โดยภาพรวมและรายชื่อ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๑๓$) เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อ แสดงว่า ข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับสูงสุด คือ ส่งเสริมการปลูกต้นไม้ และการใช้ต้นไม้เป็นเครื่องมือในการเผยแผ่ธรรม ($\bar{X} = ๓.๕๓$) รองลงมา คือ บริหารวัดเพื่อเป็นศูนย์กลางการพัฒนาชุมชน จัดให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วน ($\bar{X} = ๓.๒๒$) และ บอกทางสวรรค์ คือ ทางดำเนินชีวิตที่ดีที่สุดถูกต้องให้ประชาชน ($\bar{X} = ๓.๒๑$) ส่วนข้อที่มีระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลต่ำสุด คือ ช่วยเสริมในสิ่งที่ประชาชนได้ยินได้รู้แต่ไม่เข้าใจให้เข้าใจ ($\bar{X} = ๒.๓๕$) ตามลำดับ

๕.๑.๓ การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด อำเภोजตุรพัตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ดปรากฏดังนี้

๑. ด้านการปกครอง โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรปกครองดูแลบังคับบัญชาพระภิกษุสามเณรให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ มติ และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ งานปกครองตามหลักกฎหมายบ้านเมือง และตามหลักธรรมวินัยให้มีความยึดหยุ่น และรับรู้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองด้วย

๒. ด้านศาสนศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีการพัฒนาทางการศึกษาของคณะสงฆ์ให้เทียบเคียงกับทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป พระสงฆ์ควรมีการศึกษาและสนับสนุนให้พระภิกษุได้ศึกษาในชั้นสูงๆขึ้นไป

๕.๑.๓.๑ ด้านการเผยแผ่ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ พระสงฆ์ควรใช้หลักธรรมาภิบาลเข้าไปเผยแผ่นั้น ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในหลักธรรม เป็นผู้มีภูมิธรรม ควรแก้สภาพของพระนักเผยแผ่ ควรมีการพัฒนาวิธีการสอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน

๓. ด้านสาธารณูปการ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ พระสังฆาธิการควรรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธุชน เช่นงานก่อสร้างถาวรวัตถุต่างๆ ความสะดวก เพื่อประโยชน์ใช้สอยร่วมกันของชุมชนนั้น ควรมีการเปรียบเทียบการบริหารจัดการในด้านต่างๆ ของวัด และสถานการณ์โดยรวม

๔. ด้านสาธารณสงเคราะห์ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรคิดวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของการบริหารจัดการวัด เพื่อให้การบริหารงานบรรลุเป้าหมาย ควรมีการบริหารจัดการวัดโดยยึดหลักการมองอย่างองค์รวมคือมองทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการวัด

๕.๑.๔ บทบาทพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

บทบาทของพระสังฆาธิการการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล นั้นมีบทบาทในการบริหารงานโดยใช้ธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้กับวัดและชุมชนสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้สึกสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติ ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต ที่จะเกิดขึ้นในวัดและเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน การส่งเสริมให้เกิดการสร้างธรรมาภิบาลนั้น มาจากความร่วมมือของทั้งวัด และชุมชนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้มีบทบาทในการวางรากฐาน และรักษากฎระเบียบต่างๆการสร้างธรรมาภิบาลนั้นจำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีภาระรับผิดชอบภายใต้กฎหมาย และนโยบายที่โปร่งใสตรวจสอบได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปฏิรูประบบการบริหารจัดการวัด เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งจุดมุ่งหมายในการสร้างธรรมาภิบาลนั้น จะต้องพยายามปฏิรูปการบริหารจัดการให้ถูกต้องตามหลักเหตุผล และหน้าที่มีระบบความรับผิดชอบด้านการเงินที่มีประสิทธิภาพมาใช้ และให้มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เป็นต้น จากการวิเคราะห์ความแตกต่างจะเห็นว่าเจ้าอาวาสจะมีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารจัดการวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะเจ้าอาวาสมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการวัด ทำให้ทราบถึงปัญหาในการบริหารจัดการที่ยังคงเห็นว่ายังมีการบริหารจัดการแบบเดิมๆ เข้ามาใช้โดยเฉพาะในเรื่องของหลักคุณธรรม ที่จะต้องมีการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในร่วมกับกับหลักธรรมาภิบาลซึ่งการบริหารจัดการวัดโดยนำหลักธรรมเข้ามามีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการนำเอาพรหมวิหาร ซึ่งประกอบไปด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ทำให้การนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามามีใช้ในการบริหารมีความเป็นกลางมากยิ่งขึ้น

๕.๑.๕ สภาพปัญหาของพระสังฆาธิการในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอ จตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๑. ด้านการปกครอง มีสภาพปัญหาดังนี้

การติดต่อประสานงานการทำงาน คือ การเดินทางไปประชุมเสียเวลามาก เสียค่าใช้จ่ายสูง การเดินทางไกลลำบาก

๒. ด้านศาสนศึกษา / ด้านการศึกษาสงเคราะห์ มีสภาพปัญหาดังนี้

ปัญหาการขาดทุนทรัพย์เล่าเรียนของพระภิกษุสามเณร ยังเป็นปัญหาต่อเนื่องจากความยากจน ในยังอำเภอจตุรพักตรพิมาน แคลนผู้สนับสนุนในด้านปัจจัยและบุคลากรในการดำเนินการสงเคราะห์ จึงมีน้อยค่อนข้างจำกัดเรื่องงบประมาณมาก

๓. ด้านการสาธารณูปการ มี สภาพปัญหาดังนี้

พระสังฆาธิการปฏิบัติงานอยู่ในระหว่างวัดกับชาวบ้าน โดยมีความขัดแย้งเป็นตัวปัญหา ในเรื่องมาจากการพัฒนาวัด การก่อสร้างศาสนวัตถุ ความสมัครสมานสามัคคีด้วย

๔. หลักการมีส่วนร่วม พระสงฆ์ที่มีส่วนร่วมกับสังคมทุกระดับไม่ว่าจะมีฐานะ ปัญหาคืองานที่จะกระทำนั้นบางอย่างก็ทำได้บางอย่างก็ทำไม่ได้และขึ้นอยู่กับสถานที่และเวลาด้วย

๕. ด้านการสาธารณสงเคราะห์มี สภาพปัญหาดังนี้

การช่วยเหลือเกื้อกูลกิจการของผู้อื่น ซึ่งเป็นไปเพื่อการสาธารณประโยชน์จึงมีน้อย อาจเป็นเพราะคนชรา คนพิการ และผู้ประสบภัยพิบัติต่าง ๆ ได้รับความช่วยเหลือจากหน่วยราชการ บ้างแล้ว

๕.๑.๖ แนวทางในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล ของพระสังฆาธิการ อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด

๑. แนวทางในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการปกครอง โดยภาพรวมของหลักธรรมาภิบาล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรปกครองดูแล บังคับบัญชาพระภิกษุสามเณรให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ มติ และพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ร้อยละ = ๖๖.๖๖) งานปกครองตามหลักกฎหมายบ้านเมือง และตามหลักธรรมวินัยให้มีความยืดหยุ่น และรับรู้เจ้าหน้าที่บ้านเมืองด้วย (ร้อยละ = ๓๔.๐๐) ตามลำดับ

๒. แนวทางในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านศาสนศึกษา โดยภาพรวมของหลักธรรมาภิบาล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การมีการพัฒนาด้านการศึกษาของคณะสงฆ์ให้เทียบเคียงกับทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป (ร้อยละ = ๕๑.๖๑) พระสงฆ์ควรมีการศึกษาและสนับสนุนให้พระภิกษุได้ศึกษาในชั้นสูงๆ ขึ้นไป (ร้อยละ = ๔๘.๐๐) ตามลำดับ

๓. แนวทางในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัคตรพมมาน จ้งหวัดร้อยเอ็ด ดั้ันการเผยแผ่ โดยภาพรวมของหลักธรรมาภิบาล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ พระสงฆ์ควรใช้หลักธรรมาภิบาลเข้าไปเผยแผ่นั้น ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในหลักธรรม เป็นผู้มีภูมิธรรมควรแก่สถานภาพของพระนักเผยแผ่ (ร้อยละ = ๕๖.๕๒) ควรมีการพัฒนาวิธีการสอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

ให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน (ร้อยละ = ๔๔.๐๐) ตามลำดับ

๔. แนวทางในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัคตรพมมาน จ้งหวัดร้อยเอ็ด ดั้ันสาธารณูปการ โดยภาพรวมของหลักธรรมาภิบาล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ พระสงฆ์ควรรู้จักบำเพ็ญประโยชน์ต่อสาธารณชน เช่นงานก่อสร้างถาวรวัตถุต่าง ๆ นวยความสะดวก เพื่อประโยชน์ใช้สอยร่วมกันของชุมชนนั้น (ร้อยละ = ๕๗.๑๔) ควรมีการเปรียบเทียบการบริหารจัดการในด้านต่างๆของวัด และสถานการณ์โดยรวม (ร้อยละ = ๔๓.๐๐)

๕. แนวทางในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัคตรพมมาน จ้งหวัดร้อยเอ็ด ดั้ันสาธารณสงเคราะห์ โดยภาพรวมของหลักธรรมาภิบาล โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่ข้อ (ร้อยละ = ๕๑.๖๑) ข้อ (ร้อยละ = ๔๘.๐๐) ตามลำดับ

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัคตรพมมาน จ้งหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

๕.๒.๑ การวิเคราะห์เกี่ยวกับบทบาทพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัคตรพมมาน จ้งหวัดร้อยเอ็ด

ผลการวิจัยพบว่าบทบาทพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภोजตุรพัคตรพมมาน จ้งหวัดร้อยเอ็ดโดยรวมทั้ง ๕ ด้านอยู่ในระดับปานกลางทั้งนี้เป็นเพราะปัจจุบันแนวคิดเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลได้รับความสนใจอย่างกว้างขวาง ทั้งองค์การภาครัฐและภาคเอกชนได้ให้ความสำคัญ และนำแนวคิดนี้ไปประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์การ หลักธรรมาภิบาลเกี่ยวข้องกับการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพสู่ประชาชน โดยมุ่งให้เกิดความเป็นอิสระในการบริหารงาน การลดการควบคุม ให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมายสถาบันที่ทำหน้าที่บริหารงานภาครัฐ นอกจากจะต้องกำหนดบทบาทของตนอย่างชัดเจนแล้ว มีความพร้อมที่จะถูกตรวจสอบ ต่อแนวทางการใช้อำนาจในการดำเนินงานวัดก็เช่นเดียวกันมีการนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในการบริหารงานจึงทำให้ปัญหาในการใช้หลักธรรมาภิบาลมีไม่มาก จึงมีระดับปัญหาอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น

สรุปโดยรวม บทบาทของพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล นั้นมีบทบาทในการบริหารงานโดยใช้ธรรมาภิบาล เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้กับวัดและชุมชน สามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกัน เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติ ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต ที่จะเกิดขึ้นในวัดและเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใส และมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน การส่งเสริมให้เกิดการสร้างธรรมาภิบาลนั้น มาจากความร่วมมือของทั้งวัด และชุมชนรวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ ผู้มีบทบาทในการวางรากฐาน และรักษากฎระเบียบต่างๆการสร้างธรรมาภิบาลนั้นจำเป็นต้องอาศัยระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ มีการรับผิดชอบภายใต้กฎหมาย และนโยบายที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ ดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการปฏิรูประบบการบริหารจัดการวัด เพื่อปรับปรุงระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ และรับผิดชอบภายใต้กรอบของกฎหมาย ซึ่งจุดมุ่งหมายในการสร้างธรรมาภิบาลนั้น จะต้องพยายามปฏิรูปการบริหารจัดการให้ถูกต้องตามหลักเหตุผล และหน้าที่มีระบบความรับผิดชอบด้านการเงินที่มีประสิทธิภาพมาใช้ และให้มีความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน เป็นต้น จากการวิเคราะห์ความแตกต่างจะเห็นว่าเจ้าอาวาสจะมีความคิดเห็นต่อบทบาทการบริหารจัดการวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาลแตกต่างกัน ทั้งนี้เพราะเจ้าอาวาสมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการวัด ทำให้ทราบถึงปัญหาในการบริหารจัดการที่ยังคงเห็นว่ายังมีการบริหารจัดการแบบเดิมๆ เข้ามาใช้โดยเฉพาะในเรื่องของหลักคุณธรรม ที่จะต้องมีการนำหลักพุทธธรรมมาใช้ในร่วมกับกับหลักธรรมาภิบาลซึ่งการบริหารจัดการวัดโดยนำหลักธรรมเข้ามามีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์กันเป็นอย่างยิ่ง โดยเฉพาะการนำเอาพรหมวิหาร ซึ่งประกอบไปด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ทำให้การนำหลักธรรมาภิบาลเข้ามามีใช้ในการบริหารมีความเป็นกลางมากยิ่งขึ้น

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๑. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากผลการศึกษาความคิดเห็นต่อบทบาทพระสงฆ์ในการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภิบาล อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑.๑ การบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภินาถนั้นต้องอาศัยหลักการมีเหตุผลและมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับวัด

๑.๒ ควรให้เจ้าอาวาสและผู้ใหญ่บ้านมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารวัดโดยใช้หลักธรรมาภินาถ เพราะถือว่าทั้งสองฝ่ายเป็นผู้นำในการบริหารวัดและหมู่บ้านให้มีการบริหารจัดการได้อย่างมีระบบ

๑.๓ ควรมีการพัฒนาการศึกษาของพระสงฆ์และสามเณร โดยนำหลักธรรมาภินาถเข้ามาใช้เพื่อพระสงฆ์ และสามเณรได้รับการศึกษาที่สูงขึ้นไป และสนับสนุนเกี่ยวสาธนาญูปโกคในเรืองการรักษายาบาลเวลาพระสงฆ์ และสามเณร ด้วยการตั้งกองทุนไว้สำหรับสนับสนุน

๒. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการวัดโดยใช้หลักธรรมาภินาถ เพื่อศึกษาว่าประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการวัดมากน้อยเพียงใด

๒) ควรศึกษาความรู้ความเข้าใจของพระสงฆ์ในการบริหารจัดการวัดโดยใช้หลักธรรมาภินาถ เพื่อจะได้ทราบระดับความรู้ความเข้าใจของพระสงฆ์ในการนำมาปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการวัด